

**HAMMERFEST
KOMMUNE**

Kommuneplanens samfunnsdel 2015 - 2027

Mål og strategier

Innholdsfortegnelse

1. Forord	3
2. Innledning	4
3. Hammerfest mot 2027	4
4. Befolkningsutvikling	6
5. Visjoner og verdier	7
6. Satsningsområder	10
7. Fra kommuneplanens samfunnsdel til arealdel	30
8. Plansystemet	30

Kildehenvisning

Norut 2014:9 - Befolkningsutvikling og befolkningsframskriving Hammerfest – Analyser av demografi og framskrivingsalternativer for Hammerfest og nabokommunene

Hammerfest kommune - Bolignotat, mars 2015

Bilder

Tor Harry Bjørn, Grethe Nissen, Toto Holm-Glad/Båthuset og Zbigniew Wantuch

1. Forord

Visjonen **Sammen for Hammerfest** er vår felles drivkraft til å skape et godt samfunn for alle i kommunen. Hammerfest har tradisjon i å utvikle seg ved egen kraft. Vi inkluderer kunnskap om verden omkring oss og griper fatt i muligheter til ny utvikling. Med ambisjoner om å bli et stadig bedre kommunesamfunn, vil vi også gjøre dette i fremtiden. Hammerfest har mange muligheter og ønsker en retning hvor det er fokus på kvalitet like mye som vekst.

Utfordringene med å skape et godt samfunn for alle, er mange, og disse skal vi møte med optimisme og lagånd. Vi skal gjøre de riktige valgene, og ha trua på at vi får det til.

Kommuneorganisasjonen er både forvalter og myndighetsutøver av store ressurser. Disse må vi bruke til beste for befolkningen, på en slik måte at utviklingen ivaretar et godt livsgrunnlag også for kommende generasjoner.

Når vi nå reviderer kommuneplanens samfunnsdel for 2015-2027, har vi lagt til grunn en forventet befolknings- og næringsvekst. Samfunnet utvikler seg raskt på mange områder, og det er derfor lagt opp til en kommuneplan som på den ene siden skal bidra til langsiktig og stø kurs, samtidig som den skal kunne gi mulighet for raske endringer gjennom planberedskap og gode planverktøy.

Arbeidet med ny kommuneplan har engasjert mange aktører i kommuneadministrasjonen, og gjennom en rekke folkemøter og dialogmøter med eksterne parter, har en sikret åpenhet og bred medvirkning.

Alf E. Jakobsen
Ordfører

Leif Vidar Olsen
Rådmann

2. Innledning

Kommuneplanens samfunnsdel er Hammerfest kommunes overordnede styringsdokument for perioden 2015-2027. Kommuneplanen skal gi mål og strategier for en bærekraftig og langsiktig utvikling av Hammerfest kommune de kommende årene. Samfunnsdelen har to hovedfokus: kommunesamfunnet som helhet og kommunen som organisasjon.

Planen inneholder visjon og verdier, satsningsområder, mål, og strategier. I tillegg inneholder den en beskrivelse av plansystemet. Grunnlaget for valg av satsningsområder, mål og strategier er det status- og utfordringsbildet som er grundig beskrevet i tidligere vedtatt planstrategi, planprogram og ulike arbeids- og medvirkningsprosesser under utarbeidelse av kommuneplanen. Som grunnlag foreligger også en utredning fra Norut om befolkningsutviklingen for Hammerfest og nærliggende kommuner, samt et bolignotat.

Etter plan- og bygningsloven skal kommuneplanens samfunnsdel legge føringer for all kommunal aktivitet og skal derigjennom være et viktig beslutningsgrunnlag for virksomheten. Det har vært et mål å utarbeide et plandokument som er reelt styrende for politisk og administrativt nivå, og en har derfor foretatt en spissing av innholdet. Det har også vært et mål å utarbeide et oversiktlig dokument som er funksjonelt med tanke på bruk i underliggende planer. Samlet vil dette kunne skape et behov for, og gjøre det mulig å foreta begrensede revideringer hvert 4. år.

3. Hammerfest mot 2027

Kommuneplanen skal gjenspeile samfunnsendringer, utfordringer, muligheter og forventninger, og man skal utifra dette skape et ønsket bilde av Hammerfest i 2027.

I grunnlaget for planen er det beskrevet et statusbilde og utfordringer innen ulike felt. Mange forhold påvirker lokalsamfunnet. Næringsutvikling, befolkningsvekst og kommunestruktur er sentrale forhold som vil innvirke på morgendagens kommune. Hammerfest har etablert seg som en petroleumskommune, og dette gir et relativt stabilt vekstgrunnlag fremover. Befolkningsveksten påvirker de fleste områder. Dette utløser behov for flere og endrede tjenester og økning i boligtilbudet. Kommunens innbyggere er sammensatt av mange nasjonaliteter, og økt innvandring fra andre kulturer gir muligheter for vekst og verdiskaping i lokalsamfunnet.

Som følge av økning av livsstilssykdommer er folkehelse et nasjonalt satsningsområde hvor målet er en best mulig helse for alle, og hvor fokuset skal dreie mot økt grad av forebygging. Kommunen vil i de neste årene få en stadig større del eldre som skal sikres et verdig liv. Dette fordrer langsiktige strategier og beredskap for å møte tjenestebehovet og utnytte de mulighetene det ligger i ressursen de eldre representerer. En god oppvekst er en forutsetning for et godt liv, og kommunen ønsker å møte utfordringer med økt grad av tidlig innsats og økt tverrfaglig arbeid. Grep som kan bidra til en meningsfylt hverdag for alle innbyggere er også sentralt.

Utfordringene rundt infrastrukturen i og rundt kommunen er mange, og det er derfor et tema som vektlegges i planarbeidet. Langsiktig planlegging av areal til både bolig- og næringsareal er viktig med tanke på bolyst og vekst. Kommuneorganisasjonen skal møte dagens og morgendagens utfordringer med åpenhet, tilstrekkelig med ressurser og riktig kompetanse. Petroleumsvirksomheten skaper ringvirkninger og mange muligheter fremover. De folkevalgte og administrativ ledelse skal bidra med gode beslutninger som kommer hele befolkningen til gode, både i by og bygd.

Hammerfest Ungdomsråds erklæring

I forbindelse med Grunnlovsjubileet 2014 utarbeidet Hammerfest ungdomsråd en erklæring om Hammerfest. Erklæringen viser hvilke verdier ungdom er opptatt av, hvilke forventninger de har og hva de mener er viktig for Hammerfest kommende 12 år.

VI ØNSKER en trygg by i fremtiden, med et mer synlig politi i hverdagen og voksne som tør å gripe inn i situasjoner vi opplever som ubehagelige. Byen vår vokser, dette vil merkes på både godt og vondt.

VI ØNSKER at ungdom skal bli hørt når det kommer til byutvikling. Vår stemme må få større oppmerksomhet og vi vil tas med i planlegging og avgjørelser for hvordan hjemstedet vårt skal se ut. Vi er fremtiden og det er vi som skal bruke byen.

VI ØNSKER en by der det er større utdanningsmuligheter. Vi vil også ha et større og bredere jobbmarked. Det kan ikke bare satses på olje og gass. Det trengs flere ben å stå på. Det må satses på yrker der høyere utdanning er en forutsetning, i tillegg til olje- og gassindustrien. Dette kan være med på å få flere unge til å bli boende, eller å komme tilbake etter endt utdanning.

VI ØNSKER at naturen ikke skal bli et offer for utbygging. Det er positivt med utvikling, men de vakre områdene i Hammerfest må ivaretas.

VI ØNSKER å bo i en ryddig og ren by, der alle er med på å bidra til å fjerne søppel!

VI ØNSKER et bedre tilbud innenfor kollektivtrafikk. Dagens tilbud er svært begrenset og kostbart. Vi tror og håper at flere vil benytte seg av kollektivtrafikk med et billigere, mer stabilt og hyppigere tilbud. Dette gjelder både på hverdager og i helger. Det er i dag et stort fokus på miljø og trafikk. Hammerfest, som en by i utvikling, kan ikke henge etter på dette feltet.

Med bakgrunn i visjon og verdier, statusbeskrivelse, utfordringer, muligheter og forventninger, har Hammerfest valgt ut følgende 5 satsningsområder;

- . Livskvalitet og folkehelse
- . Kunnskap og kompetanse
- . Verdiskaping og næringsutvikling
- . Klima, energi og miljø
- . Tjenester og demokrati

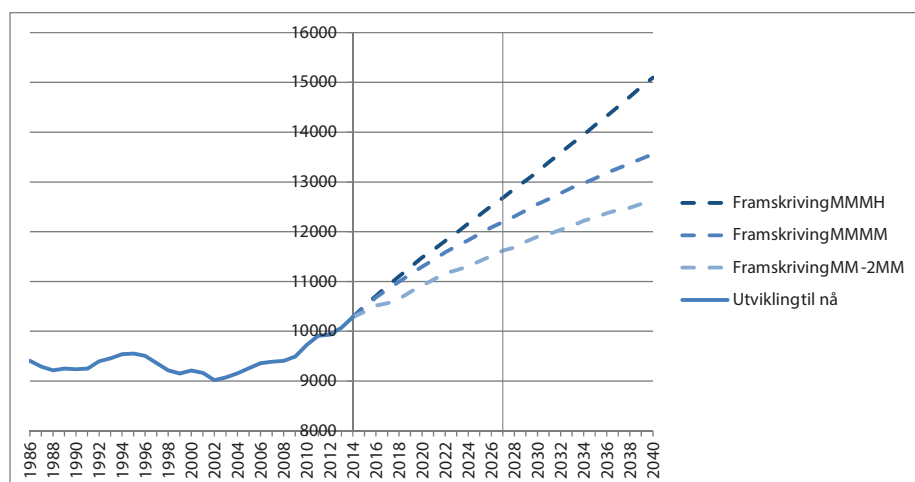
Begrepet satsningsområde skal forstås slik at det er noen områder som skal ha særskilt oppmerksomhet mot år 2027. Det er nødvendig å se mål og strategier innen de ulike satsningsområdene i sammenheng. For hvert satsningsområde er det oppført Mål – slik vil vi ha det, og Strategier – dette vil vi gjøre. Tiltakene skal komme i underliggende planer. Samfunnsplanen inneholder ikke mål som kan måles kvantitativt. Slike mål skal settes i handlingsprogram/ økonomiplan. I prioriteringsarbeidet i forbindelse med det 4.årige handlingsprogrammet/ økonomiplan, må man diskutere og komme frem til hvilke mål og strategier som skal prioriteres innen de ulike satsningsområdene i perioden.

4. Befolkningsutvikling

Befolkningsframskrivingen (Norut Alta, rapport 2014:9) for Hammerfest viser at alle framskrivingsalternativene gir vekst, men veksttakten er ulik i de tre alternativene.

Figur 2.2: Folketallsutvikling i Hammerfest 1986-2014, og befolkningsframskriving 2014-27-40 i tre framskrivingsalternativer.

Med større innenlandsk utflytting enn innflytting (MM-2MM), som i dag, og betydelig lavere innvandringsnivå, vil folketallet stige med 1300 i perioden fram til 2027. I alternativet med flyttebalanse innenlands (MMMM) vil veksten bli 1900 mennesker, og i alternativet med flyttebalanse innenlands og høy innvandring (MMMH) vil folketallet øke med 2400.

Vårt hovedalternativ er MMMM. Det betyr følgende endringer:

	0-5 år	6-15 år	16-19 år	20-69 år	70-79 år	80-89 år	90+ år
Nå:	807	1189	505	6857	582	296	51
2027:	865	1358	579	7987	937	410	61
Endring	58	169	74	1130	355	114	10

Det er litt skeiv kjønnsbalanse i Hammerfest, men det oppveies noe av at andelen unge voksne i aldersgruppa 20-39 er høy. Høy andel i denne aldersgruppen innebærer et potensiale for betydelig egenvekst i befolkningen. Totalt sett i Hammerfest utvikles kvinneandelen noe negativt i perioden fram til 2027.

I nabokommunene Måsøy og Kvalsund forventes nedgangen i folketallet å fortsette, mens det i Hasvik forventes vekst i tråd med utviklingen de siste fire-fem år. Antall innbyggere i yrkesaktiv alder i Hasvik forventes å øke med inntil 100, mens det i Kvalsund og Måsøy forventes en nedgang på knappe 100.

Den forventede befolkningsutviklingen legges til grunn for Hammerfests innbyggertallde neste 12 årene. Imidlertid henger befolkningsutviklingen nøye sammen med bl. a. sysselsetting, bolyst, næringsutvikling, og ikke minst en evt. endret kommunestruktur.

Planen inneholder ikke målformuleringer for befolknings- eller sysselsettingsvekst, men har strategier som vil stimulere til fortsatt vekst. Kommuneplanens samfunnsdel inneholder ikke egne mål som skal møte et økt kapasitetsbehov for skoler, barnehager eller institusjoner. Det er foretatt beregninger som viser at dagens kapasitet i stor grad vil være tilstrekkelig i mange år fremover dersom en baserer seg på forventet befolkningsvekst. Imidlertid vil all planlegging ta utgangspunkt i, og dimensjoneres etter forventet vekst.

5. Visjon og verdier

Sammen for Hammerfest!

Visjonen **Sammen for Hammerfest** er vår felles drivkraft til å skape et godt samfunn for alle i kommunen. Visjonen er samlende for alle innbyggerne, næringsaktører, frivillige lag, organisasjoner og alle i kommuneorganisasjonen.

Fire utvalgte verdier skal bidra til at vi har god adferd på vei mot felles mål i kommunesamfunnet. Felles verdier motiverer og forplikter oss i møtet med hverandre.

Lagånd innebærer samhold og medansvar for felles oppgaver. Vi skal stå sammen og være lojal overfor hverandre og det vi arbeider for. Vi stiller opp for hverandre og har fokus på samarbeid i hverdagen. Lagånd betyr at vi tar felles ansvar for vår kultur og historie, og ikke minst for kommende Hammerfestinger.

Vi er **stolt** av å bo i Hammerfest, og vi ønsker å være stolt av hverandre både som arbeidskollegaer, naboer, samarbeidspartnere og innbyggere i samme kommune. Vi fremhever det vi er gode på, og fremhever hverandre og kommunen vi bor i.

Vi er **åpen** og inkluderende i møtet med hverandre, nye innbyggere og gjester. Kommunens innbyggere fremstår som raue og tolerante, og vi er opptatt av å ha gode relasjoner med aktører utenfor kommunes grenser. Vi er nysgjerrige og deler av vår kunnskap både i arbeidssammenheng og på fritiden.

Å **ha trua** på fremtiden er viktig, og gjennom langsiktig planlegging og innsats legger vi det beste grunnlaget for kommende generasjoner. Vi har grunn til optimisme, ser muligheter og viser pågangsmot. I Hammerfest har vi trua på oss selv, hverandre og at vi sammen skaper forandring og forbedring til beste for alle.

Livskvalitet og folkehelse:

Sammen skaper vi det gode liv for alle i Hammerfest

Hvorfor er livskvalitet og folkehelse et satsningsområde:

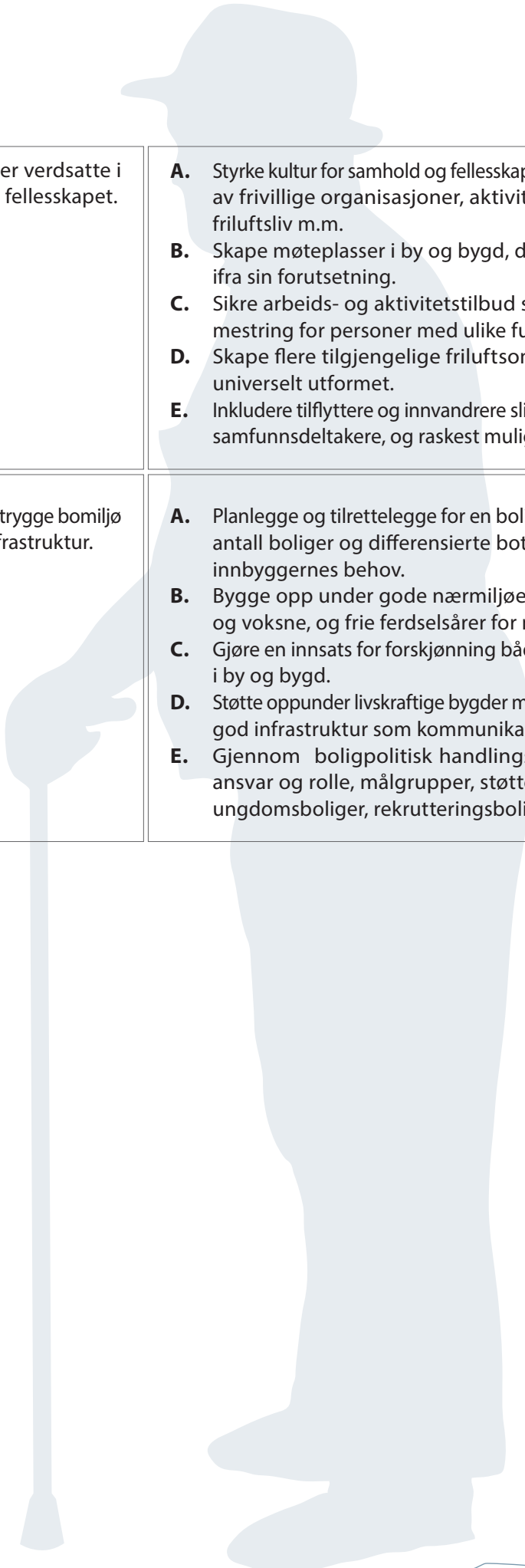
Hammerfest skal være et godt sted å bo og vokse opp i for alle. Lokalsamfunnet skal preges av innbyggere som er engasjert, aktive og ansvarlige, og en kommune der vi tar vare på hverandre. God folkehelse er et viktig satsningsområde, og vi skal ha strategier og tiltak for å oppnå dette. Barn og unge skal ha en trygg oppvekst og forebyggende arbeid skal stå sentralt i arbeidet både innenfor barnehage, skole, og andre tjenester. En økt andel barn og unge har psykiske lidelser, og dette må møtes med kompetanse og ressurser. Kommunen vil bestå av en stadig voksende del eldre, og dette krever strategier og valg som gjør at denne gruppen får et verdig liv og flest mulig leveår hjemme.

Frivillighet har stor betydning for samfunnet og den enkelte, og Hammerfest kommune skal bidra til økt grad av frivillighet i ulike sammenhenger.

Hammerfest har et rikt kulturliv, et mangfold av tilbud til barn og unge, og stor aktivitet innen idrett og friluftsliv. Fortsatt skal det stimuleres til høy aktivitet som kan inkludere flest mulig.

Tilpasset bolig til alle er et annet sentralt mål som må realiseres i årene fremover. Alle skal ha et godt sted å bo, der en varig og egnet bolig i et bomiljø er viktige elementer.

MÅL: Slik vil vi ha det	STRATEGIER: Slik vil vi gjøre det
1. Alle innbyggere opplever trygghet, mestrer hverdagen, og har flere aktive leveår med god helse.	A. Tilrettelegge tjenestene slik at innbyggerne kan ha ansvar for eget liv, være aktive i eget liv med sine iboende ressurser og bo lengst mulig i eget hjem. B. Legge til rette for hverdagsmestring og velferdsteknologi som ivaretar den enkeltes behov gjennom alle livsfaser. C. Prioritere helsefremmende, forebyggende og rehabiliterende aktiviteter for alle aldersgrupper, med vekt på lavterskeltilbud. D. Styrke frisklivsarbeidet ved å stimulere til sunne levevaner, god ernæring og fysisk aktivitet til den enkelte og befolkningen. E. Fremme folkehelse som tema i kommunens planer på alle nivå. I ettervernsarbeid skal gode overganger med hverdagsmestring, tilpasset jobb og bolig sikres.
2. Barn og unge har en god start på livet og en trygg oppvekst.	A. Sikre likeverdig og høy kvalitet på arbeidet med barn og unge, ved å prioritere oppvekstsvilkår og like muligheter. B. Tidlig innsats og tverrfaglighet skal være gjennomgående prinsipper i utdanning, forebyggende arbeid og behandling. C. Det skal gjøres en særlig innsats innen rus, psykisk og fysisk helse og barnevern. D. Utvikle tilpassede kultur- og aktivitetstilbud for alle barn og unge. E. Sikre at ungdom får gode muligheter for arbeidsutprøving og nok lærlingeplasser.

3. Alle innbyggere er verdsatte i det mangfoldige fellesskapet.	A. Styrke kultur for samhold og fellesskap gjennom bruk av mangfoldet av frivillige organisasjoner, aktivitetstilbud, nærmiljøanlegg, friluftsliv m.m. B. Skape møteplasser i by og bygd, der alle kan delta og bidra ut ifra sin forutsetning. C. Sikre arbeids- og aktivitetstilbud som fremmer deltagelse og mestring for personer med ulike funksjonshemninger. D. Skape flere tilgjengelige friluftsområder med turstier som er universelt utformet. E. Inkludere tilflyttere og innvandrere slik at de blir aktive og verdsatte samfunnsdeltakere, og raskest mulig integreres i arbeid og fritid.
4. Riktig bolig til alle, trygge bomiljø og nødvendig infrastruktur.	A. Planlegge og tilrettelegge for en boligstruktur for alle, tilstrekkelig antall boliger og differensierte botilbud som er i samsvar med innbyggernes behov. B. Bygge opp under gode nærmiljøer med møteplasser for barn og voksne, og frie ferdselsårer for myke trafikanter. C. Gjøre en innsats for forskjønnning både privat og på fellesområder i by og bygd. D. Støtte oppunder livskraftige bygder med tilgjengelige basistjenester, god infrastruktur som kommunikasjoner og digitale tjenester. E. Gjennom boligpolitisk handlingsplan avklare; kommunens ansvar og rolle, målgrupper, støtteordninger, samt behov for ungdomsboliger, rekrutteringsboliger og utleieboliger.

Kunnskap og kompetanse:
Sammen former vi morgendagens kompetanse

Hvorfor er kunnskap og kompetanse et satsningsområde:

Endringene i samfunnet og kunnskapsutviklingen skjer i et stadig høyere tempo og stiller økte krav til endring av kompetansen, både for enkeltindividet, for samfunns- og arbeidslivet, og for skolen. Investeringer i barns og unges oppvekst, læring og modning er kjerneverdier for hver nye generasjon. Hammerfest kommune ønsker å ha kontinuitet i innsatsen for å oppfylle barnehagens og skolens pedagogiske samfunnsmandat. Grunnleggende ferdigheter og tidlig innsats skal være en tydelig og gjennomgående rød tråd i læringen fra barnehage fram til videregående opplæring. I våre skoler og barnehager skal fokus på «utvikling», «læring» og «danning» gjennomsyre vårt arbeid. Utfordringer med stort frafall i videregående skole må forebygges fra starten av utdanningsløpet.

Hammerfest som samfunn trenger kompetanse på alle nivåer, og det er derfor viktig å ha et høyt fokus på hvordan vi tilrettelegger for kompetanseutvikling. Vi har valgt ut mål og strategier som både skal fremme helheten i utdanningsløpet og som skal fremme vekst i høyere utdanning. Det er ønskelig å stimulere til rekruttering og strategier som kan bidra til å beholde kompetanse i kommunen.

MÅL: Slik vil vi ha det	STRATEGIER: Slik vil vi gjøre det
5. Hammerfest har barnehager og skoler med høy kvalitet og som er rustet til å møte framtidens krav og utfordringer.	A. Det skal etableres et helhetlig læringsløp med kvalitet fra barnehage til og med universitet gjennom forpliktende samarbeid og felles planverk. B. Skape økt oppslutning om betydningen av skole og utdanning hos foreldre, elever, næringsliv og samfunnet for øvrig. C. Bidra til at Hammerfest videregående skole fortsatt skal være et skolesenter i regionen med et bredt utvalg av studieretninger. D. Sikre gode overganger mellom barnehager, skoler og arbeidsliv gjennom forpliktende samarbeid og gode rutiner. E. Grunnleggende ferdigheter, sosial kompetanse og tidlig innsats skal være en tydelig og gjennomgående tråd i hele læringsløpet. F. Utvikle en skole som oppleves relevant, motiverende, variert og praktisk for den enkelte elev. G. Styrke det tverrfaglige samarbeidet rundt barn og unge med sammensatte behov og ha systemer som setter oss i stand til å iverksette tiltak tidligst mulig.
6. UiT med Campus Hammerfest er et senter for høyere utdanning innen flere områder.	A. I samarbeid med næringsliv, universitet og fagmiljø skal vi aktivt arbeide for å etablere flere grunnutdanninger på høgskole-, universitet- og fagskolenivå, kurs, konferanser, og videre-/ etterutdanning på Campus Hammerfest. B. I samarbeid med andre aktører etablere tilpassede studentboliger, og tilrettelegge for et godt miljø for studenter.

7. Hammerfestsamfunnet har kompetente arbeidstakere både innenfor næringsliv, offentlige og private tjenester

- A.** Tilrettelegge for at det skal være mulighet for kompetanseheving gjennom etter- og videreutdanning for å opprettholde og styrke kvaliteten i arbeidslivet.
- B.** Lage rammer for å sikre norsk språk- og kulturoppplæring som bidrar til at innvandrere raskt kan gå inn i arbeidslivet med bruk av sin realkompetanse.
- C.** Arbeide for at private og offentlige virksomheter skal forbedre og utvikle lærlingeordningen.
- D.** Utvikle en felles strategi for å få ungdom tilbake til kommunen etter utdanning, og begynne med tiltak allerede i grunnskole.
- E.** Legge til rette for innovasjon, forskning og utvikling.
- F.** Etablere og delta aktivt i gode kunnskapsnettverk i regionen og utenfor landsdelen.

Verdiskaping og næringsutvikling:

Sammen skaper vi vekst og verdier i Hammerfestsamfunnet

Hvorfor er verdiskaping og næringsutvikling et satsningsområde:

Prognosene viser en forventet befolkningsvekst på rundt 1900 mennesker de neste 12 årene. Veksten henger sammen med en del sentrale faktorer i samfunnsutviklingen, deriblant hvordan næringslivet utvikler seg. Hammerfest kommune vil gjennom mål og strategier fortsatt bidra til at det satses på både petroleumsindustri, sjømat og lokal handelsnæring. Planer for tilrettelegging av næringsarealer for ønsket vekst, er en nødvendighet.

Hammerfest sykehus er en bærebjelke i lokalsamfunnet og et helsemessig knutepunkt i regionen. Et fremtidig godt helsetjenestetilbud for alle betinger et lokalt sykehus med spesialisthelsetjenester, og strategier for en god samordning av tjenestene i regionen.

Bolyst og attraktivitet skapes blant annet gjennom mulighet for ulike fritidsaktiviteter, og Hammerfest skal være et senter for kultur, kunnskap og opplevelse. Gode systemer for person-og godstransport er avgjørende for en ønsket utvikling av kommunen som helhet.

Det er et overordnet mål at vi arbeider for en best mulig kommunestruktur i regionen og at vi bidrar til å bevare og sikre en robust region og et robust fylke.

MÅL: Slik vil vi ha det	STRATEGIER: Slik vil vi gjøre det
8. Hammerfest er senter for petroleumsaktivitet i Barentshavet og industrielt senter for gass-basert produksjon.	A. Arbeide for å etablere: Sub-Sea senter, drift og vedlikeholdssenter og gasskraftverk med CO2 håndtering. B. Vurdere etablering av prosessanlegg med gass som innsatsfaktor for industri. C. Avsette egnede næringsarealer til formålet. Stimulere til de beste miljøteknologiske løsningene. D. Arbeide for at Hammerfest videreutvikles som knutepunkt for elektrifisering av petroleumsindustrien.
9. Hammerfest er senter for arktisk sjømat som bærekraftig næring.	A. Bygge ut næringsarealer til sjømatpark-formål, og samlokalisere verdikjeden i produksjon av sjømat. B. Stimulere til å øke FOU-aktiviteten innen næringsmidler og medisin fra havet. C. Arbeide for å sikre råstofftilgang gjennom fiskekvoter og havbrukskonsesjoner og nye arter. D. Avklare disponering av sjøarealene. E. Bidra til etablering av «grønne» arbeidsplasser.
10. Hammerfest har et effektivt system og tilbud for person-og godstransport – både til lands og til vanns og i lufta med.	A. Arbeide for et attraktivt og effektivt kollektivtransporttilbud, innad i kommunen og til nabokommunene. B. Arbeide videre for en snarlig bygging av ny lufthavn for Hammerfest og Kvalsund. C. Arbeide videre for bygging av nye og effektive veisystem i Hammerfestregionen. D. Etablere godsterminaler med effektiv godsdistribusjon som knutepunkt for sjø og land. E. Bidra til mer fokus på sjøtransport og havneutvikling. F. Utrede alternativer løsninger for effektiv og miljøvennlig industriell godstransport. G. Bidra til utvikling av næringsarealer.

11. Et attraktivt bysentrum som et naturlig samlingssted for alle, med lett tilgjengelige offentlige og private tjenester.	A. Utforme en fremtidsrettet sentrumsplan med fokus på variert næringsutøvelse, handel og aktivitet i sentrum for innbyggere i alle aldersgrupper. B. Byggeskikk, estetikk, kunstutsmykning og lyssetting skal vektlegges i byutviklingen. C. Arbeide for å få et mer differensiert tilfang av arbeidsplasser, eks. vis gjennom nye statlige arbeidsplasser og gründervirksomhet. D. Sentrum og nærliggende områder må ha grøntarealer og parker som inviterer til opphold og aktiviteter.
12. Hammerfest – et senter for næring, kultur, kunnskap og opplevelser	A. Arbeide for å etablere et tematisk vitensenter for kunnskap og opplevelser, med Barentshavet og Barentsregionen som tema, herunder polarhistorie, maritimt miljø, energi og fauna. B. Gjennom målrettet samarbeid med involverte institusjoner og aktører sikre økt verdiskaping knyttet til verdensarven Struves meridianbue. C. Gjennom målrettet destinasjonsutviklingsarbeid skape et fundament for turistnæringer, deriblant øke utnyttelsen av cruisetrafikken. D. Styrke og gjøre nasjonalparken og verneområdene mer synlig og tilgjengelig. E. Samarbeide med landbruk og reindriftsnæring om økt lokal verdiskaping. F. Bidra til økt verdiskaping, sysselsetting og innovasjon i kulturnæringene. G. Sikre at Hammerfest fortsatt skal være et regionalt og nasjonalt senter for dans. H. Stimulere til at Hammerfest fortsatt kan utvikle seg som en god arrangør for et mangfold av kulturarrangementer gjennom hele året. I. Utarbeide en kulturminneplan med mål om å bevare materielle og immaterielle lokalhistoriske verdier for kommende generasjoner. J. Stimulere til økt aktivitet i bygdene gjennom et bygdeutviklingsprosjekt.
13. Hammerfest sykehus har et helsetjenestetilbud av god kvalitet, som yter spesialisthelsetjenester for befolkningen i regionen.	A. Arbeide for å bevare, styrke og videreutvikle helsetjenestetilbudet ved Hammerfest sykehus. B. Bidra i arbeidet for å sikre god fagutvikling, kompetansebygging og videreutvikling av gode fagmiljø ved Hammerfest sykehus. C. Arbeide videre for en snarlig renovering og utbygging av Nye Hammerfest Sykehus.
14. Hammerfest kommune har en aktiv rolle i utviklingsprosjekter og samarbeid som omfatter regionen og fylket.	A. Prioritere deltagelse i interkommunale, regionale og fylkesomspennende prosjekter og samarbeid. B. Ta initiativ til samarbeid med andre kommuner og være positiv og åpen i forhold til nabokommuner som ønsker samarbeid. C. Arbeide for en best mulig kommunestruktur i regionen.

Klima, energi og miljø:

Sammen tar vi ansvar for en bærekraftig samfunnsutvikling

Hvorfor er klima, energi og miljø et satsningsområde:

Miljøet vårt er en integrert og uatskillelig del av vår livskvalitet og trivsel, helse, arbeid og økonomi- alt avhenger av miljøet, nå og i framtiden. Hammerfest må rustes for framtiden, og da krever det omstilling ved at det tas grep på veien mot et tryggere og grønnere samfunn.

Det forventes et varmere, villere og våtere klima fremover. Mye tyder på at måten og hastigheten vi bruker våre naturressurser på, ikke er bærekraftig. Vi forbruker naturressurser i et for høyt tempo og vi slipper ut forurensende stoffer som påvirker vårt miljø, både lokalt, nasjonalt og globalt. De samlede virkningene av dette påvirker vår natur og våre levevilkår i en negativ retning. I det store bildet er naturens tilstand og evne til å forsørge oss allerede svekket. Disse utfordringene kan bare håndteres gjennom en kursendring som krever målrettet planlegging og helhetlige tiltak.

MÅL: Slik vil vi ha det	STRATEGIER: Slik vil vi gjøre det
15. Hammerfestsamfunnet har kuttet klimagassutslippene i henhold til nasjonale mål fram mot 2027. Kommunen framstår robust mht. endringene i klima.	A. All byutvikling og infrastruktur skal tilpasses framtidige klimautfordringer ved at det settes krav til klimatilpasning. B. Gjennom planlegging og myndighetsutøvelse bidra til reduksjon av klimagasser samt til økt miljøvennlig energiomlegging. C. Bidra til å få bygget et fullskala anlegg for CO2 håndtering på Melkøya. D. Redusere transport-, energi- og arealbruk i samfunnsplanleggingen. E. Kartlegge og gjennomføre energiøkonomiserende tiltak på kommunal bygningsmasse, og benytte støtteordninger for enøk tiltak. F. Kartlegge og utnytte lokale energikilder på en bedre måte. G. Ta i bruk miljøvennlige og egnede teknologiske løsninger. H. Tilrettelegge optimalt for å gå og sykle ved at alle muligheter til snarveier og løyper knyttes mellom boligområder og sentrum. I. Kommuneorganisasjonen skal være miljøbevisst ved kjøp av varer og tjenester.
16. Hammerfest kommune er en ren, ryddig og trygg kommune hvor alle tar ansvar.	A. Stimulere til økt felles innsats hvor alle innbyggere, næringsliv og kommunen bidrar til en ren, ryddig og trygg kommune. B. Rydde opp i gamle lokale miljøsynder. C. Ha sterkere fokus på sortering, gjenvinning og gjenbruk av avfall. D. Redusere kommunens produksjon av avfall, med fokus på innkjøp, forbruk og gjenbruk.
17. Vi prioriterer bevaring av naturgrunnlaget og hindrer tap og forringelse av biologisk mangfold og viktige naturområder.	A. Sikre og bevare tilgang til naturtjenestene våre - som rent vann, ren luft, høstbare ressurser, utsikt og stillhet. B. Sikre kontakt med grøntstrukturer og friluftsområder i alle boligområder, også i sentrum. C. Synliggjøre og skape økt interesse for kommunens store naturverdier og naturmangfold. D. Oppdatere kunnskapsgrunnlaget for naturtyper og prioriterte arter gjennom kartlegging og kvalitetssikring. E. Være en viktig aktør i verneprosesser og forvaltningen av egne verneområder.

Tjenester og demokrati:

Sammen skaper vi gode tjenester og et levende demokrati

Hvorfor er tjenester og demokrati et satsningsområde:

Gode tjenester til befolkningen er et forutsetning for trivsel og livskvalitet i ethvert lokalsamfunn. Den kommunale tjenesteproduksjonen omfatter de fleste samfunnsfunksjoner og griper inn i alle livsfaser og miljø. Hammerfest kommune skal fortsatt ha god kvalitet på tjenestene både i forhold til tilgjengelighet og forutsigbarhet.

I kommende år forventes vekst i folketallet, økt mangfold, næringsutvikling og forventet endring i kommunestrukturen. Disse sentrale forholdene skaper et særlig behov for strategier slik at vi kan møte endringene med gode og tilpassede tjenester både i byen og i tettstedene.

Hammerfest kommune skal være en attraktiv, kompetent og trygg arbeidsplass. Personell, kompetanse, utstyr og økonomi er viktige bærebjelker i organisasjonen.

Det må sikres at Hammerfest kommune har en sterk og langsiktig økonomistyring, med lavere gjeldsgrad.

Et levende lokaldemokrati er en forutsetning for verdiskapingen og det er viktig at deltakelse skal være mulig for alle. Hammerfest kommune skal fortsatt være opptatt av innbyggernes trivsel, være lydhør og opptre ansvarlig.

MÅL: Slik vil vi ha det	STRATEGIER: Slik vil vi gjøre det
18. Tjenestene vi leverer har en kvalitet og et resultat som gir Hammerfest kommune et godt omdømme.	A. Vi skal ta i bruk nye metoder, teknologi og hjelpemidler som bidrar til effektivisert tjenesteproduksjon og bedre tjenester for brukeren. B. Kommunale tjenester skal tilpasses endrede behov og mangfoldet i befolkningen. C. Videreutvikle kanaler og metoder som fremmer kommunikasjonen med innbyggerne. D. Omfanget av frivillig innsats økes gjennom å utvikle flere samarbeidsformer for å få best mulig tjenester og aktiviteter i kommunesamfunnet.
19. Hammerfest kommune har en sunn økonomi som gir rom for vekst og utvikling.	A. Vi skal videreutvikle kompetanse og rutiner som sikrer høy kvalitet i beslutningsgrunnlaget for investeringer og drift. B. Vi skal være aktiv på arenaer der rammebetingelser for kommuneøkonomien utformes og påvirkes. C. Budsjett og økonomiplanen skal preges av langsiktige strategier for ressursinnsats og finansiering. Vedtatte handlingsregler for økonomi skal følges. D. Handlingsprogram- og økonomiplanleggingen skal styres av kommuneplanens samfunnsdel og gjeldende del- og temaplaner.

20. Et levende lokaldemokrati, klare forventninger til medvirkning og tydelig rollefordeling mellom politisk og administrativ nivå.	A. Aktivt benytte arenaer og metoder for medvirkning fra brukere og innbyggerne gjennom undersøkelser, folkemøter, offentlige samtaler og debatter. B. Kommunal ledelse skal ha høyt fokus på sammenhengen mellom ambisjon, plan, prioritering, økonomi og tilgjengelige ressurser gjennom, organisering strukturer og arbeidsmetoder. C. Vurdere politisk organisering av råd, utvalg og foretak i forhold til hensiktsmessighet og kommunestruktur. D. Ungdom skal sikres reell innflytelse i saker som angår deres hverdag gjennom gode demokratiske ordninger og brukermedvirkning. Vurdere å etablere ungdommens kommunestyre. E. Legge praktisk til rette for økt valgdeltakelse ved å benytte løsninger som gjør valg mer tilgjengelig.
21. Hammerfest kommune er en attraktiv arbeidsplass med høyt fokus på trivsel og friske medarbeidere.	A. Hammerfest kommune skal være konkurransedyktig i arbeidsmarkedet gjennom en fremtidsrettet arbeidsgiverpolitikk. B. Gode arbeidsplasser skapes gjennom aktiv omdømmebygging, tydelig ledelse og fokus på HMS. C. Virksomhetenes personalgrupper skal gjenspeile mangfoldet i samfunnet, med fokus på likestilling, integrering og tilpassede arbeidsplasser. D. Økt nærvær fremmes gjennom aktiv satsning på virkemidler som er helsefremmende for medarbeidere og arbeidsplass. E. Satse på ungdommer ved å tilby sommerjobber og lærlingeplasser. F. Opplæring og utvikling av medarbeidere og ledere skjer gjennom systematisk planlegging og tilpassede virkemidler. Kompetanseplaner utarbeides for alle tjenesteområder.
22. Hammerfest kommune har en beredskap og sikkerhet som minimaliserer risikoen for tap av liv og helse, miljø og materielle verdier.	A. I nært samarbeid med ulike berørte aktører videreutvikle Hammerfest som knutepunkt for helsemessig beredskap for Finnmarkskysten og Barentshavet. B. Arbeide helhetlig og systematisk med beredskap og samfunns-sikkerhet på tvers av sektorer, deriblant med beredskapsøvelser. C. Videreutvikle kommunalt beredskapsråd.

7. Fra kommuneplanens samfunnsdel til arealdel

Satsingsområder, mål og strategier i kommuneplanens samfunnsdel, angir både direkte og indirekte de langsiktige arealbehovene i Hammerfest kommune. Konkretisering av disse behovene gjøres i kommuneplanens arealdel, gjennom klart definerte arealavsetninger og bestemmelser for arealbruken.

Gjennom god planberedskap oppnår vi at framtidige arealbehov avdekkes og klareres tidlig. Dette sikrer at det til enhver tid er tilgjengelige arealer for å sikre at kommunens utviklingspotensial blir utnyttet optimalt, både kvalitativt og kvantitativt. Planarbeidet må gjøres på en slik måte at en sikrer gode avveininger mellom bruk og vern av arealene.

Topografi, klima, skredfare, og behovet for å ivareta ulike arealinteresser og naturkvaliteter, gjør at det er nødvendig å ha en arealgjerrig arealpolitikk. Dette gjelder særlig i sentrumsnære områder, men også i øvrige deler av kommunen. En slik gjerrighet er også ønskelig for optimal utnyttelse av eksisterende infrastruktur, effektiv transport, korte reiseavstander, og tilrettelegging for å reise kollektivt.

Gjennom Kommuneplanens arealdel for hele kommunen, vedtatt i 2010, og Kommunedelplanen for Hammerfest og Rypefjord, vedtatt i 2014, er det gjort avklaringer som i stor grad vil kunne dekke kommunens arealbehov i mange år framover. Behovet for rullering av disse planene vil imidlertid måtte være en løpende vurdering. En slik vurdering gjøres normalt ved behandling av planstrategien, som skal skje tidlig i hver ny kommunestyreperiode.

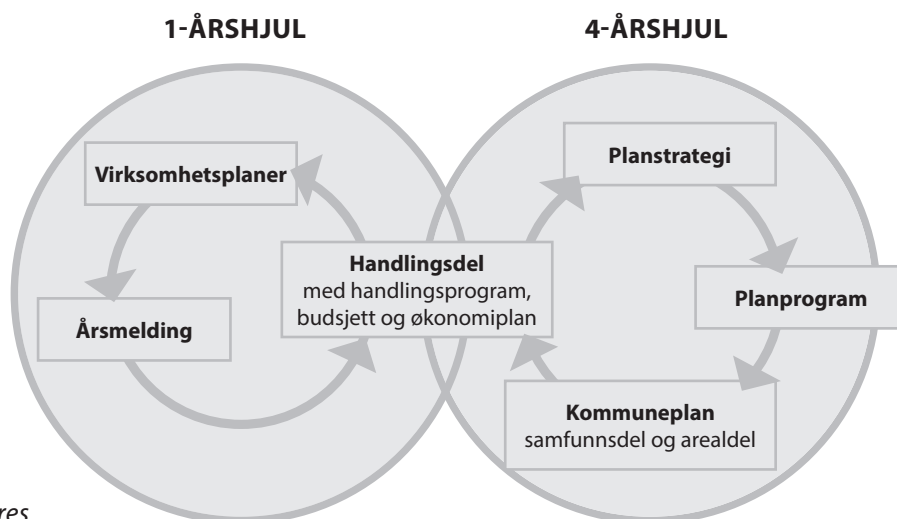
Kommunesammenslåing med andre kommuner, eller et nærmere arealsamarbeid, vil kunne gi nye muligheter og utfordringer i arealplanleggingen fremover.

8. Plansystemet

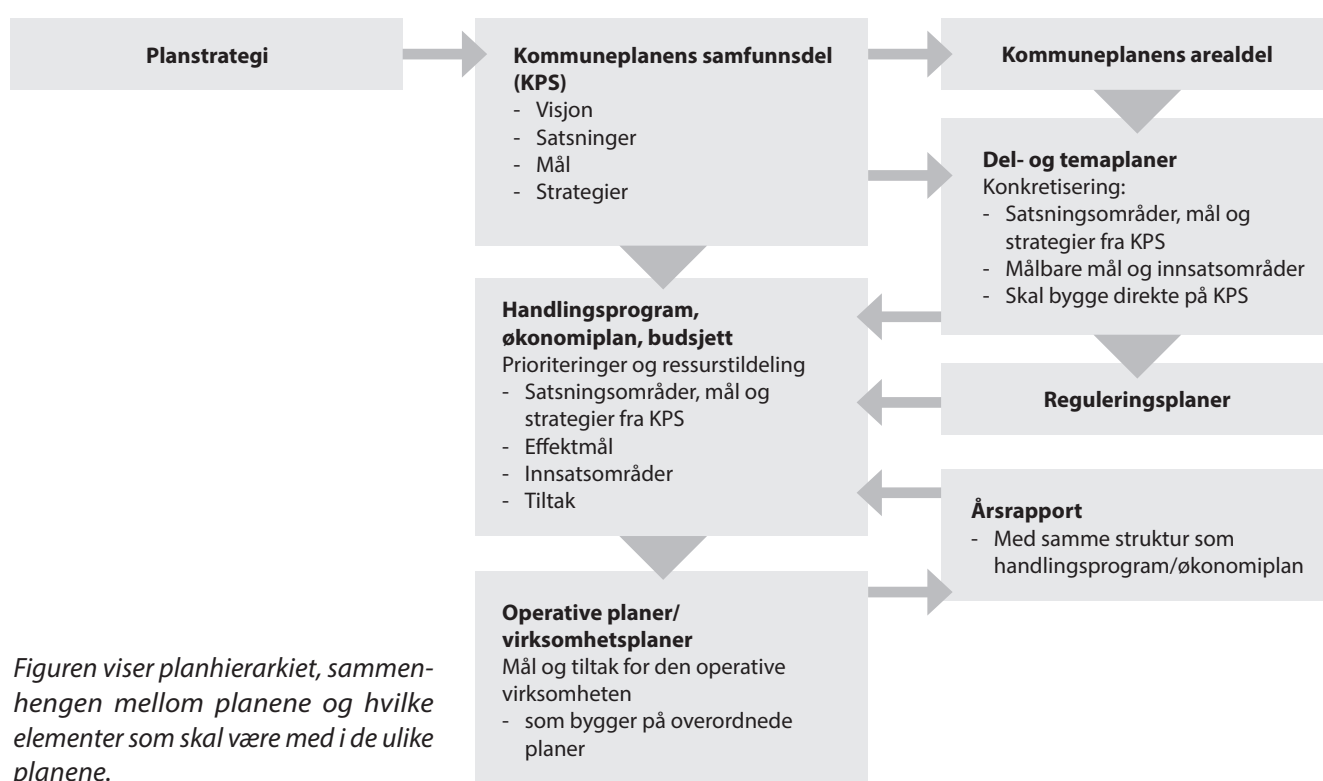
De folkevalgte skal utøve en politikk hvor strategiske, helhetlige og fremtidsrettede beslutninger sikrer et godt kommunesamfunn. Plansystemet, som består av kommunens overordnede og politiske vedtatte planverk, skal sikre gjennomføring av politisk mål og prioriteringer.

Plansystemet er rådmannens verktøy for iverksettelse og oppfølging av politiske vedtak. Et overordnet mål er å realisere prioriterte mål og strategier som er vedtatt i kommuneplanen. Det er derfor en målsetting at styringssystemet skal bli mer effektivt, noe som krever fornyet struktur og en økt og omforent forståelse på området i organisasjonen. Den andre målsettingen er at kommuneplanen skal bli et reelt styringsdokument. Det krever et planhierarki hvor de enkelte planene henger sammen gjennom en tydelig struktur.

Kommuneplanens samfunnsdel er overordnet alle andre kommunale planer. Det betyr at alle andre planer skal bygge på denne. Kommuneplanens samfunnsdel inneholder satsingsområder, mål og strategier. I underliggende del- og temaplaner, samt i handlingsprogram/økonomiplan, skal det foretas en prioritering av mål og strategier fra kommuneplanen. Til prioriterte mål og strategier skal det utarbeides tiltak. Dette gjøres i den årlige økonomiplan- og budsjettprosessen. For å sikre en god styring skal det være et førende prinsipp at tiltak ikke kan gjennomføres før det er gitt prioritet i handlingsprogram/økonomiplan. Prioriterte mål og strategier skal hentes direkte inn i handlingsplan/økonomiprogram. For å sikre hensiktsmessige måleparametre, skal det vedtas utvalgte effektmål i handlingsprogrammet. På samme måten skal årsrapport vise de samme utvalgte strategier og tiltak, og det skal rapporteres på fremdrift og oppnåelse av effektmål.

Figuren viser hvordan planene rulleres

Figuren viser planhierarkiet, sammenhengen mellom planene og hvilke elementer som skal være med i de ulike planene.

Rådmannen med strategisk ledelse skal eie og styre planprosessen fra kommuneplan til årsbudsjett og videre til årsevaluering.

Hvert fjerde år revideres planstrategien som legger føringer for det totale planarbeidet for kommende 4 år. Slik kommuneplanens samfunnsdel bygges opp, vil det være mulig å foreta justeringer i denne også hvert 4.år. Praksis for hvilke del- og temaplaner som skal utarbeides og behandles politisk, skal vurderes med mål om færre planer, økt oversikt og dermed økt evne til gjennomføring av vedtatt politikk.

For å sikre en god implementering av kommuneplanen, vil strategisk ledelse legge opp til en del aktiviteter som bidrar til at planen blir godt kjent innad i organisasjonen og utad i lokalsamfunnet. Det skal også lages et løp slik at planen tas i bruk som styringsverktøy allerede ved budsjettprosessen for 2016.

